PaNaTOUR

Határtalan természeti élmény a Dunától a Muráig

7 nap alatt kerékpárral az osztrák – magyar határtérség nemzeti és natúrparkjain át

Interreg Austria-Hungary
European Union – European Regional Development Fund
PaNaNet+

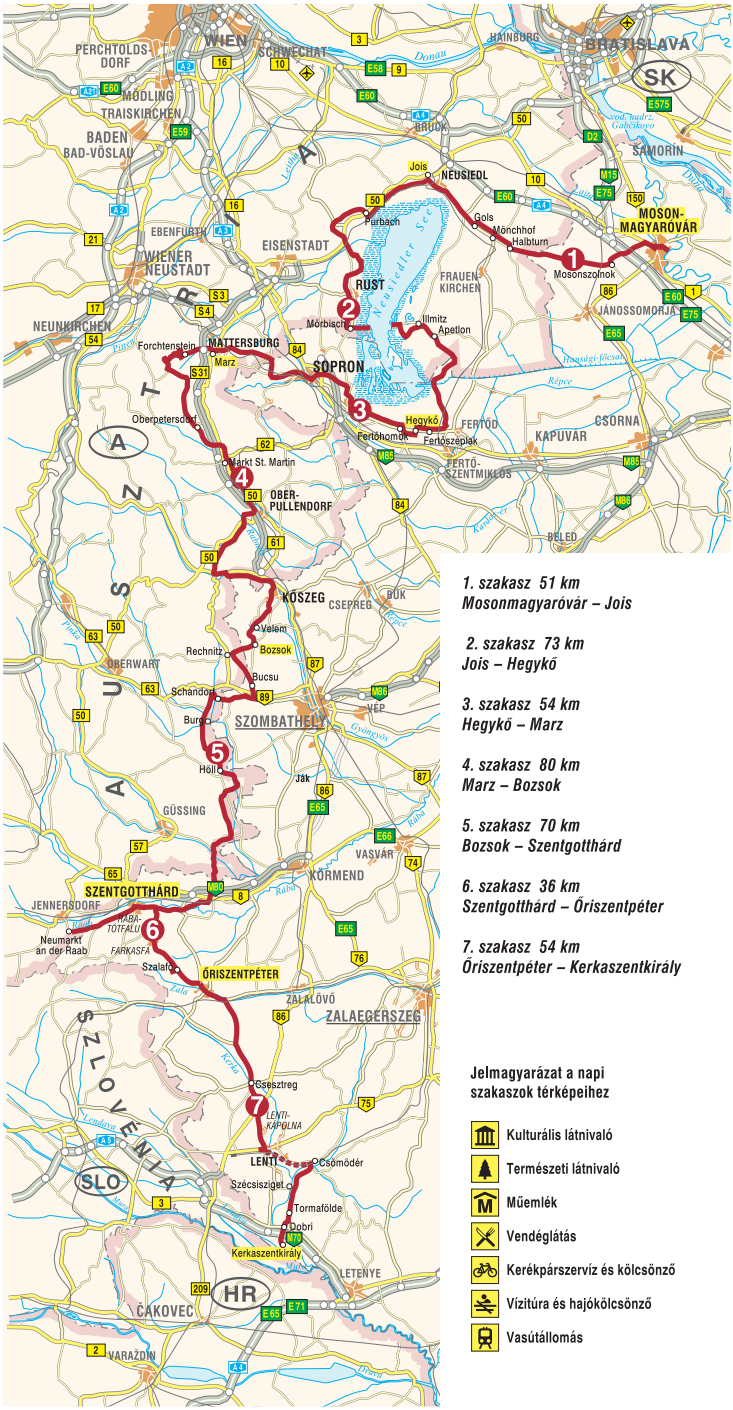

1. szakasz 51 km
Mosonmagyaróvár – Jois

2. szakasz 73 km
Jois – Hegykő

3. szakasz 54 km
Hegykő – Marz

4. szakasz 80 km
Marz – Bozsok

5. szakasz 70 km
Bozsok – Szentgotthárd

6. szakasz 36 km
Szentgotthárd – Őriszentpéter

7. szakasz 54 km
Őriszentpéter – Kerkaszentkirály

Jelmagyarázat a napi szakaszok térképeihez

- Kulturális látnivaló
- Természeti látnivaló
- Műemlék
- Vendéglátás
- Kerékpárszervíz és kölcsönző
- Vízitúra és hajókölcsönző
- Vasútállomás

PaNaTOUR – mi rejtőzik ebben a mozaikszóban? 2007-ben indította el PaNaNet (PannonianNatureNetwork) együttműködését az osztrák-magyar határtérség 4 nemzeti- és 10 natúrparkja. A természetvédelmi és ökoturisztikai hálózat célja a határ menti és határon átnyúló védett területek megóvásában, kezelésében és bemutatásában való együttműködés. Az osztrák Alpok és a magyar síkvidék találkozásánál, egy alig több mint 100 km-es rádiuszú körben találkoznak egymástól gyökeresen eltérő élőhelyek a szikes tavaktól a magashegységig. Ennek a földi paradicsomnak, színes növény és állatvilágnak az emberléptékű bemutatására vállalkozott a PaNaTOUR. Lassuljunk le, szálljunk ki az autóból, hogy bőrünkön érezzük a körülöttünk levő természet csodáit, engedjük, hogy az arcunkba fújjon a szél és a pedált hajtva „megdolgozzunk" a természeti élményekért. Hét nap alatt, több mint 400 km-t kerékpározva, az országhatáron ide-oda cikázva, a Dunától startolva, útközben négy folyóvízen és egy állóvízen evezve csodás élményekkel megérkezzünk a Murához. Nyeregbe és természeti kalandra fel! Váljék egészségükre!

1 SZAKASZ

A Dunától a Fertő tóig

- **51 km**
- **6 - 8 óra**

A Dunától a Fertő tóig

A Szigetköz Európa legnagyobb szárazföldi deltája, míg a Fertő tó a kontinens legnyugatibb sztyepptava. A két egyedülálló vizes élőhely közötti utunkat evezéssel indítjuk a Mosonmagyaróvárt átszelő Malom-ági Lajtán, majd a Mosoni-síkon és Pándorfi-fennsíkon át tekerünk a Fertő tó északi csücskéig.

Mosonmagyaróvár a Szigetköz peremén a Lajta és a Mosoni-Duna folyók árterében fekszik. A város egészét behálózó folyóvizek és a medrüket övező bokros-nádas ligetek az érintetlen természet élményét csempészik az ódon városfalak közé. Így egyedülálló vízi élményben lesz része annak, aki gumi rafttal, kenuval vagy kajakkal vállalkozik a kb. 8 km-es, 2-3 órás túrára. A belvárosi természeti élmény nyugalma mellett Magyarországon egyedülálló hajócsúszdák gondoskodnak az adrenalinról. A Malom-ági Lajtán egy-egy kávézó vagy étterem saját stégjén ki is köthetünk, a pihenő után pedig jöhet a belváros gyalogos felfedezése.

A város jelképe a felújított középkori vár, ahol az ország legrégebbi agráregyeteme működik, vagy körülnézhetünk Magyaróvár sétáló – Magyar – utcáján is. A település Moson városrészében, egy átalakított egykori gabonaraktárban a Futura, Magyarország legnagyobb tudományos játszóháza várja nem csak a fiatalabb korosztályt. Utunkat a hajóba visszaszállva folytatjuk, majd a Lajtára, Mosoni-Dunára kiérve az MVSE vízitelepen, a szabadstrandnál zárjuk. Itt csobbanhatunk egyet pontosan azon a helyen, ahol a régió legjelentősebb vizes tömegrendezvényét, a Voluta sárkányhajó fesztivált rendezik immár több mint egy évtizede.

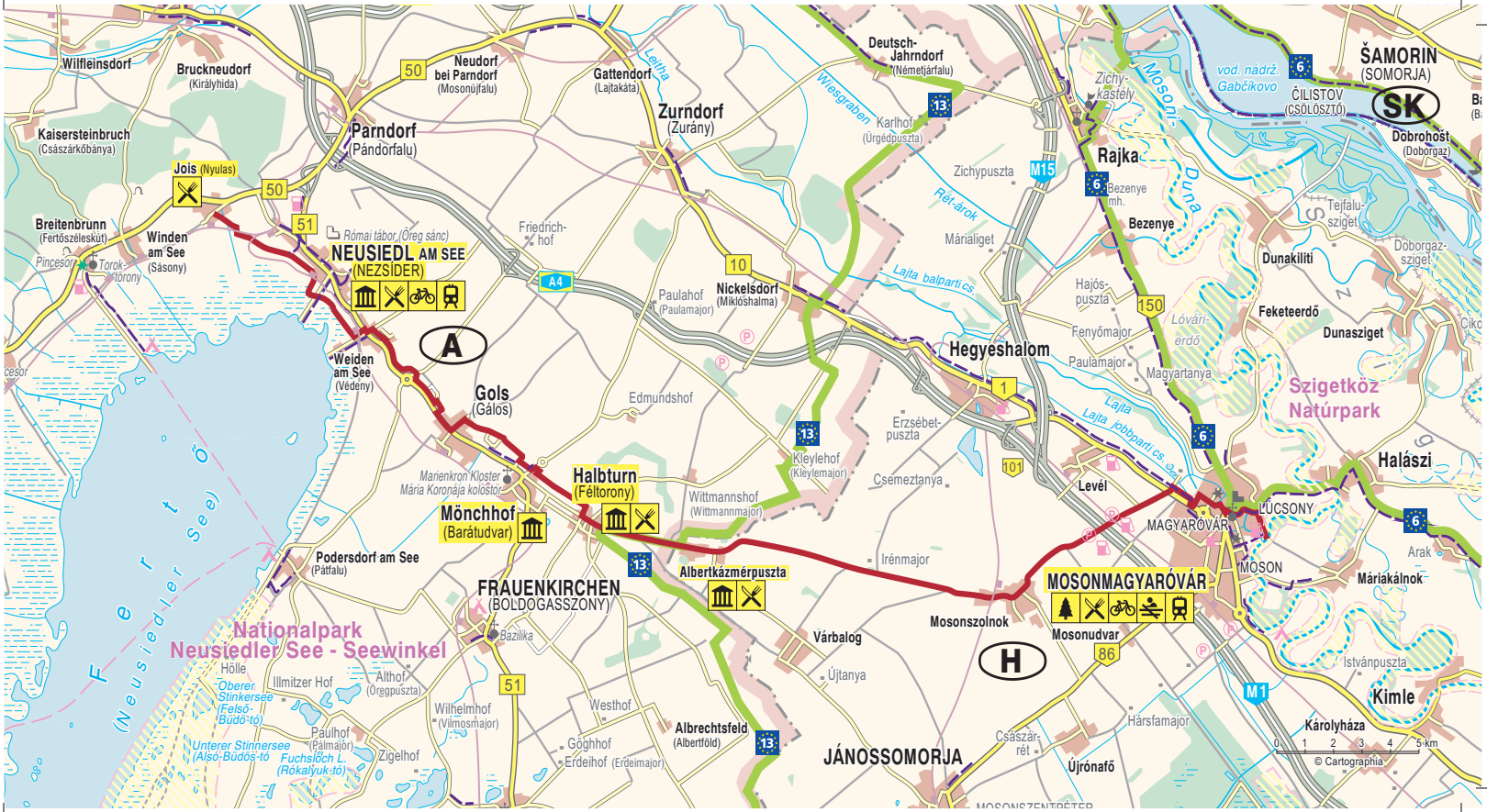

© Cartographia
0 1 2 3 4 5 km

Kerékpárra szállva a várost az EuroVelo 6 Duna-menti kerékpárúton hagyjuk el és a Mosoni-síkon szélkerek, gabonatáblák között elérjük **Albertkázmérpusztát**. Utunkat Ausztriában folytatva megpihenünk **Halbturn** (Féltorony) kastélyparkjában, majd a Parndorfi-fennsík tövében **Mönchhof** (Barátudvar) falumúzeumába látogatunk el. A fennsík peremén haladva gyurgyalag telepeket találunk, majd leereszkedve a tóhoz elérjük Burgenland második legnagyobb települését, a Fertő tó „fővárosát" **Neusiedl am See-t** (Nezsider). A Fertő tavat éppen csak érintjük a nezsideri kikötőben, s jöhet a napi szakasz célja, a befutó **Jois** (Nyulas) településen.

A Dunától
a Fertő tóig
Látnivalók

1 SZAKASZ

Albertkázmérpuszta (Kasimir)

Az államhatáron álló Albertkázmérpuszta egykor uradalmi mintatelep volt, ahová a Habsburgok egy gyönyörű, a bécsi Votivkirche formáját idéző templomot építettek. Érdemes betérni a Kázmér csárdába, amelynek udvarán mini vasfüggöny múzeum található és vadgesztenyefák árnyékában pihenhetünk, frissülhetünk fel.

Mönchhof (Barátudvar) – Falumúzeum

Egy igazi múltszázadi falucskába térünk be Barátudvaron. A Fertő-tájon élő emberek korabeli mindennapjaiba csöppenünk a skanzenben, ahol harmincnál is több építményt, mesteremberek műhelyeit, pajtát, korabeli iskolát, tejházat, templomot, tűzoltóságot találunk. A gyűjtemény legkülönösebb tárgyait maga a tulajdonos mutatja be, aki a saját kezével bontotta le és építette újjá itt ezeket az épületeket.

Weiden am See (Védeny) - gyurgyalagtelep

A Pándorfi-fennsík peremén kerekezve a szőlősorok között megbúvó leshelyet találunk. A már többször is az év madarának választott, fokozottan védett színes gyurgyalagokat figyelhetjük ki itt, egy a méhészmadarakat nem zavaró fürkészpontról, amint szorgosan repdesnek a löszfalba vágott lukakból ki és be.

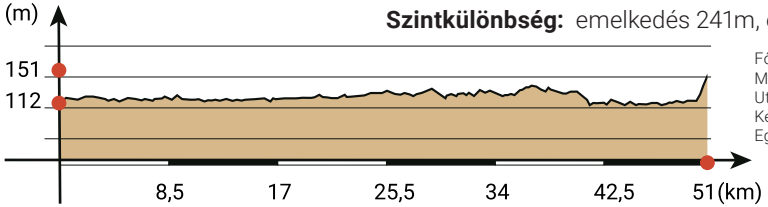

Szintkülönbség: emelkedés 241m, ereszkedés 210m

Főút:	16,8 km
Mellékút:	10,7 km
Utca:	6,1 km
Kerékpárút:	8,2 km
Egyéb:	9,2 km

A Dunától
a Fertő tóig
Információs pontok

1 SZAKASZ

Mosonmagyaróvár - Tourinform
Magyar utca 9.
+36 96 206 304
mosonmagyarovar@tourinform.hu
www.szigetkozportal.hu

Neusiedl am See
Neusiedler See Tourismus GmbH
Obere Hauptstraße 24
+43 2167 8600
info@neusiedlersee.com
www.neusiedlersee.com

2. SZAKASZ

Világörökségen és nemzeti parkon át
• 73 km
• 8 - 10 óra

Világörökségen és nemzeti parkokon át

A Lajta-hegység déli oldalán, a Fertőre és a Pannon síkvidékre nyíló panoráma-kerékpárúton fedezzük fel a Fertő tó ausztriai oldalát. Az UNESCO világörökség kultúrtájon és a közel 120 km-es tókerülő B10 kerékpárúton kerekezünk, ahol a természeti látnivalók között megannyi kultúrtörténeti nevezetesség rejtőzik. Komppal átkelve a Fertőn a szikes tavak világába érkezünk, ahol madármegfigyelőkből fürkészhetjük a madárvilágot.

Joisról (Nyulas) útra kelve tőlünk nyugatra a Lajta-hegység, az Alpok előtere húzódik, keletre a hatalmas nádas, amely a sekély, lúgos vízű sztyepp tavat fokozatosan meghódítja. **Purbach** (Feketeváros) központjában, a pincesor aljában érdemes betérni a Neusiedler See – Leithagebirge Natúrpark látogatóközpontjába, ahol nem csak átfogó képet kapunk a térség természeti értékeiről, de megkóstolhatjuk a Lajtamészkőn termett borokat is. Utunkat a pincesoron végigtekerve a Kirschblüten-Radweg-en (Cseresznyevirágzás kerékpárút) folytatjuk. Ha igazán szépet akarunk látni, akkor tavaszi cseresznyevirágzás idejére tervezzük a túrát, a nyár elején pedig a zamatos gyümölcs kényezteti a kerékpárosokat.

A panorámaútról a tó vízhez leereszkedve **Oggauban** (Óka) a kikötőben ebédeljünk. A napsütés, nádas, vitorlások és tejeskávé színű víz hangulatát egyedivé teszi a Fertő „illata". Útunk során elkerülni sem tudjuk **Rust** (Ruszt) szabad királyi város főterét, ahol a gólyakelepelés mellett kötelező betérni egy fehér fröccsre egy Heurigerbe. A tó nyugati partjától **Mörbischen** (Fertőmeggyes) búcsúzunk, ahol hajóra szállva a vízről betekinthetünk a nyári operett előadások kulisszái mögé.

BRUCK AN DER LEITHA
Trautmannsdorf an der Leitha
Sarasdorf
Götzendorf an der Leitha
Sommerein
Wilfleinsdorf
Bruckneudorf
(Királyhida)
Neudorf bei Parndorf
(Mosonújfalu)
Kaisersteinbruch
(Császárkőbánya)
Parndorf
(Pándorfalu)
Mannersdorf am Leithagebirge
397
Jois (Nyulas)
Scharfeneck
Breitenbrunn
(Fertőszéleskút)
Winden am See
(Sásony)
Pincesor
Torok torony
Römai tábor (Öreg sánc)
NEUSIEDL AM SEE
(NEZSIDER)
Franz Josef Warte
(Ferencz József kilátó)
443
Naturpark Neusiedler See-Leithagebirge
Leitha Geb.
Pincesor
Purbach am Neusiedler See
(Feketevárosi)
Weiden am See
(Védeny)
Donnerskirchen
(Fertőfehéregyháza)
Esterházy-kastély
Kalandpark
Jagdschlossnume
(Vadászkastélyrom)
Wulka
Gols
(Gálos)
Schützen am Gebirge
(Sérc)
Mönchhof
(Barátudvar)
Podersdorf am See
(Pátfalu)
Cselley-malom
224
Goldberg
FRAUENKIRCHEN
(BOLDOGASSZONY)
Oslip
(Oszlop)
Oggau
(Oka)
Nationalpark Neusiedler See-Seewinkel
Esel-m.
Sankt Margarethen im Burgenland
(Szentmargitbánya)
RUST
(RUSZT)
Hölle
Oberer Stinkersee
(Felső-Büdö-tó)
Illmitzer Hof
Althof
(Öregpuszta)
Tierpark
(Állatkert)
Unterer Stinnersee
(Alsó-Büdös-tó)
Paulhof
(Palmajor)
Wilhelmhof
(Vilmosmajor)
Fuchslöch L.
(Rókalyuk-tó)
Zigelhof
Zicksee
(Sziksós-tó)
Albertsee (Albert-tó)
Zicksee
(Szik-tó)
Darschol
(Parsó-tó)
Mörbisch am See
(Fertőmeggyes)
Kirchsee
(Kirch-tó)
Illmitz
(Illmic)
Lange Lacke
(Hosszú-tó)
Hermsee
(Urak tava)
Piuszpuszta
283
Mythras-bg.
(Szentély)
csak gyalogos és kerékpárforgalom
Apetlon
(Mosonbánfalva)
Götsch L.
(Markota-tó)
Tierpark
(Vadaspark)
SOPRON-KŐHIDA
Fertőrákos
Sandeck
Feriendorf Pannonia
Virágos-major
Weissee
(Fehér-tó)
Wallern im Burgenland
(Valla)
Kőfejtő
TÓMALOM
Üdülő-telep
Püspöki kastély
Apetloner Hof
(Mosonbánfalvi-puszta)
Pamhagen
(Pomogy)
51
Fertőújlak
263
Belváros
Présháztelep
SOPRON
Fertőújlak mh.
BALFFÜRDŐ
Landmajor
Fertő-Hanság Nemzeti Park
László-major
Nyárliget
Feketebokor-major
Kőpháza
BALF
Fertőboz
861
Harka
Gloriett
Hidegség
Sarród
Fertő-Hanság NP Központ
H
Kisboz Múzeum vasút
Fertőszéplak
Falumúzeum
Esterházy-kastély
Kva
M85
Nagycenk
Fertőhomok
Deutschkreutz
(Sopronkeresztúr)
Széchenyi-kastély
Hegykő
Széchenyi-ks.
FERTŐD
Petőháza
Fertőendréd
Girm
Schloss (Ks.)
Széchenyi-mauzóleum
84
Pinnye mh.
85
Pereszteg
FERTŐ-SZENTMIKLÓS
Pinnye
Vörösmajor
0 1 2 3 4 5 km
© Cartographia

A keleti parton **Illmitzen** (Illmic) kikötve a Fertőzugban találjuk magunkat. Nádgyűrű övezi utunkat, kisebb-nagyobb szikes tavak mellett kerekezünk el. Számos madármegfigyelő torony kandikál ki a nádasból, hogy a páratlan madárvilágot, gázlómadarak ezreit megfigyeljük. A kerékpárút mentén szürkemarhák és rackák legelnek, a távolban a Fertő sekély vize hullámzik, néhol pedig lúdanyukák fiókáikat terelgetve keresztezik utunkat.

Apetlont (Mosonbánfalva) elhagyva visszatérünk Magyarországra. Az egykori vasfüggöny „mögötti" településen, **Fertőújlakon** hangulatos bringás betérő marasztal. **Sarród** felé haladva kapaszkodjunk fel a madármegfigyelőre, ahonnan a közeli madár és a távoli alpesi világot (Schneeberg és Rax) egyszerre csodálhatjuk a lemenő nap fényében. A több mint 70 km-es napi szakaszt **Fertőd, Fertőszéplak** érintésével a termálvizéről is híres **Hegykőn** zárjuk.

Világörökségen és nemzeti parkon át
Látnivalók

2 SZAKASZ

Purbach - Haus am Kellerplatz

A Fertő-táj különleges hangulatú települése a kitűnő borairól híres Purbach. Legfőbb látványossága a Kellergasse pincesor, ahol ötven Lajtamészkőből épült földalatti borospince áll. A Haus am Kellerplatz a Lajta-hegység Naturpark turisztikai és információs központja, mely egyben helyi termék és borszaküzlet is.

Illmitz (Illmic)

A település keleti peremén található a Neusiedler See-Seewinkel Nemzeti Park látogató és képzési központja, innen indulnak a szakvezetések. A nemzeti park központjában színvonalas kiállítás mutatja be magyar nyelven is, hogy mit érdemes tudnunk Európa egyik legjelentősebb vizes élőhelyéről.

Lászlómajor

Fertőújlak és Sarród között az út mellett található a Fertő-Hanság Nemzeti Park bemutató majorsága. Végig sétálhatunk a karámsoron, ahol őshonos háziállatok élnek, szárnyasok, juhok, házi bivaly, mangalica és komondor. A gyerekeknek különleges élményt kínál a PaNaNet természetismereti játszóház. Az Esterházy hercegség egykori majorsági épületeiben látványos interaktív kiállításon régi mesterségekkel, a táj élőhelyeivel, a Hanság és a Fertő-táj hagyományos gazdálkodási formáival ismerkedhetünk meg.

HAUS AM KELLERPLATZ
VINOTHEK
HAUS AM KELLERPLATZ
PURBACH AM NEUSIEDLER SEE
RAMSAR FEUCHTGEBIETE
Was ist ein Feuchtgebiet?
Die Ramsar-Konvention
Schützen und „ausgewogen" nutzen

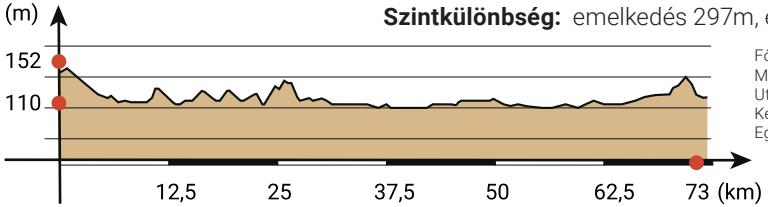

Szintkülönbség: emelkedés 297m, ereszkedés 325m

Főút:	15,3 km
Mellékút:	7,3 km
Utca:	8,8 km
Kerékpárút:	14,6 km
Egyéb:	27 km

Világörökségen és nemzeti parkon át
Információs pontok

2 SZAKASZ

Purbach am Neusiedler See
Haus am Kellerplatz
Am Kellerplatz 1
+43 2683 59 20, F: DW 4 .
info@purbach.at
www.haus-am-kellerplatz.at

Illmitz - Nationalparkzentrum
Hauswiese
+43 2175 34 42
office@npneusiedlersee.at
www.nationalparkneusiedlersee.at

Sarród – Lászlómajor – Bemutató Majorság
Fertő-Hanság Nemzeti Park Igazgatóság
+36 99 371 692
info@fhnp.hu
www.ferto-hansag.hu

3. SZAKASZ

A Fertő nádasán át a Vasfüggöny mentén
• 54 km
• 8 - 10 óra

A Fertő nádasán át, a Vasfüggöny mentén

A határon átnyúló Fertő – Neusiedler See világörökség kultúrtáj magyar oldalán felkeressük a Fertő-táj „ékköveit", majd a nemzeti park kenuiba szállva a tó végeláthatatlan nádasának madárvilágával ismerkedünk. Utunkat a tókerülő B10 és EuroVelo 13 Vasfüggöny kerékpárúton folytatva felkapaszkodunk Sopronba, Magyarország leghűségesebb városába. A Tűztoronyból körbenézünk majd irány ismét Ausztria következő védett térsége a Rosalia-Kogelberg Natúrpark.

Hegykőről északra tartunk a tó nádasának szélén, az eredeti műszaki zár nyomvonalán felállított Vasfüggöny Emlékhelyhez. Különlegessége, hogy Szigethi István polgármester évtizedes gyűjtőmunkájaként a szögesdrót, taposóakna, őrtorony (MAFI) történeti hitelességgel került újra felállításra, hogy megdöbbentő emléket állítson a hidegháború évtizedeinek. Az emlékhelynél található magaslesről bepillanthatunk a nádas vadregényes világába.

A Fertő-parton továbbhaladva felfedezzük a Fertő-táj Világörökség ékköveit. **Fertőhomokon** a tájházba érdemes betérni, ahol a térség horvát nemzetiségű lakosságának hagyományaival ismerkedhetünk meg. **Hidegségen** a Papkert ideális pihenő hely. A domboldalban található kert különlegessége az itt fakadó 21 forrás, és az ennek köszönhetően kialakult különleges természeti környezet és hűs klíma számos védett növény- és állatfajjal. **Fertőbozon** az 1921-es népszavazás emlékparkjában leparkoljuk a kerékpárunkat és egy földbevágott lépcsősoron felkapaszkodunk a Gloriette kilátóhoz. Pazar kilátás nyílik a Fertő tó déli medencéjére és az azt borító végeláthatatlannak tűnő nádasra.

Katzelsdorf
Bad Sauerbrunn
(Savanyúkút)
Eichbüchl
Wiesen
(Rétfalu)
Frohsdorf
Sigleß
(Siklósd)
Krensdorf
(Tormafalu)
Kleinfrauenhaid
(Kisboldogasszony)
Hirm
(Félszerfalva)
Wulkaprodersdorf
(Vulkapordány)
Antau
(Selegszántó)
Preinsberger
Siegendorf
im Burgenland
(Cinfalva)
Sulzhof
(Sulcmajor)
Sömmerhof
RUST
(RUSZT)
Mörbisch
am See
(Fertőmeggyes)
Neusiedler
See
Illmitz
(Illmic)
Apetlon
(Mosonbánfalva)
Sandeck
Apetloner Hof
(Mosonbánfalvi-puszta)
Feriendorf
Pannonia
Wallern
im Burgenland
(Valla)
Pamhagen
(Pomogy)
Fertőújlak
Fertőújlak mh.
Tierpark
(Vadaspark)
Götsch L.
(Markota-tó)
Lange Lacke
(Hosszú-tó)
Weissee
(Fehér-tó)
Hermsee
(Urak tava)
Kirchsee
(Kirch-tó)
Zicksee
(Szikkós-tó)
Darschol
(Darsó-tó)
Albertsee
(Albert-tó)
Unterer Stinnersee
(Alsó-Büdös-tó)
Fuchslöch L.
(Rókalyuk-tó)
Zigelhof
Pöttelsdf.
(Petőfalva)
Walbersdorf
(Borbolya)
Draßburg
(Darufalva)
Baumgarten
im Burgenland
(Sopronkertes)
Paulinerkloster
(Pálos kolostor)
Marzer Kogel
MATTERSBURG
(NAGYMARTON)
Götikus
templom
Marz
(Márcfalva)
Naturpark
Rosalia-Kogelberg
Burg. Forchtenstein
(Fraknó vára)
Forchtenstein
(Frakno)
Neustift a. d. Rosalia
(Rozáliaudülőtelep)
Rohrbach
bei Mattersburg
(Fraknónádasd)
Loipersbach
i. Bgld.
(Lépesfalva)
Schattendorf
(Somfalva)
Zagersdorf
(Zárány)
Zemendorf
(Zemenye)
Stöttera
(Selegd)
Klingenbach
(Kelenpatak)
Dudlesz-
erdő
Sopron-
puszta
Piuszpuszta
Mythras-bg.
(Szentély)
SOPRON-
KOHIDA
Nyugat-
major
Jánostelep
Amfiteátrum
Virágvölgy
SOPRON
Löverek
Belváros
Ágfalva
csak gyalogos és
kerékpárforgalom
GORBEHALOM
SOPRON-
BÁNFALVA
ÚJ-HERMES
Ó-HERMES
BRENNBERG-
BÁNYA
Sopronhegy
Sopronhegy b.
Sopronihegység
Sopronihegyi
TK
Brennten-
riegel
Hochwolkersdorf
Sieggraben
(Szikra)
Annaberg
Schwarzenbach
(Háttyúpatak)
Wiesmath
Oberpetersdorf
(Felsőpéterfa)
Geretschlag
Schloss (Kastély)
Kobersdorf (Kabold)
Schwarzenberg
Pauliberg
761
Lindgraben
Kalkgruben
(Mészverem)
Tschurndorf
(Csörönfalva)
Lackenbach
(Lakompak)
Weppers-
dorf
(Veperd)
Ritzing
(Réczény)
Helenenschacht
(Ilonaakna)
Ödenburger Gebirge
Goldbach
Neckenmarkt
(Sopronnyék)
Lackendorf
(Lakfalva)
Esterházy-Schloss
(Esterházy-ks.)
Unterfrauenhaid
(Lók)
Raiding
(Doborján)
Horitschon
(Haracsony)
Unter-
petersdorf
(Alsópéterfa)
Girm
Haschendorf
(Hasfalva)
Deutschkreutz
(Sopronkeresztúr)
Schloss (Ks.)
Rudolf. I.
Savanyú
Harka
Harka mh.
Kopháza
Brandmajor
Karoly-
magaslat
BALFFÜRDŐ
BALF
Fertőrákos
Virágos-
major
Udülő-
telep
Kőfejtő
TOMALOM
Püspöki
kastély
Préshaztelep
Fertő–Hanság
Nemzeti Park
Fertőboz
Gloriett
Kisboz
Múzeum
vasút
Fertőhomok
Hidegség
Nagycenk
Széchenyi-
kastély
Széchenyi
mauzóleum
Újtag-
major
Peresztég
Pinnye mh.
Pinnye
Hegykő
Szécheny-
ks.
Sarród
Falumúzeum
Fertőszéplak
FERTŐD
Esterházy-kastély
Agyagos-
szergény
Petőháza
Fertőendréd
FERTŐ-
SZENTMIKLÓS
Vörösmajor
László-
major
Nyárliget
Feketebükör-
major
Fertő–Hanság
NP központ
Ikva
Wulka
Rák-p.
A
H
9
S4
50
16
52
13
84
S31
51
86
M85
62
85
0 1 2 3 4 5 km
© Cartographia

Balfon át érjük el a Fertő-Hanság Nemzeti Park csónakházát a Csárda csatornánál, innen a nemzeti park túravezetőivel beevezünk a Fertő tó titokzatos nádasába, hogy közelről láthassuk a messze földön híres madárparadicsomot. **Sopron** poncichter negyede, belvárosa vagy a mesés Lőverek, a Parkerdő látnivalói várnak, de a mozgalmas program közben szakítsunk időt egy frissítő kékfrankos fröccsre is.

A várost és egyben Magyarországot **Ágfalvánál** hagyjuk el. **Schattendorfná**l (Somfalva) felkapaszkodunk a Kogelbergre, s az Eulenweg (Bagolyút) akadálymentes tanösvényén ismerkedhetünk a „hegy" lábánál meghúzódó különleges vizes élőhely a nedves rétek természeti kincseivel. Az éjszakát a Rozália-hegység lábánál, **Marzban** (Márcfalva) töltjük.

A Fertő nádasán át a Vasfüggöny mentén
Látnivalók

3. SZAKASZ

Hegykő, Vasfüggöny Emlékhely

A Fertő-parti települések lakói évtizedeken át éltek a vasfüggöny árnyékában. A műszaki zár több mint 300 km hosszan húzódott az ország nyugati határán, így végig a Fertő mentén is. A hegykői Vasfüggöny Emlékhelyet eredeti helyén építették fel, s az egykori műszaki határzár mindhárom korszakát bemutatja.

Fertőboz, Gloriette kilátó

Széchényi Ferencnek köszönhetjük, hogy Fertőbozon csodálatos kilátásban lehet részünk. Ő építtetett 1801-ben a bozi Csúcsos-dűlőre kilátót, ahová ha felkapaszkodunk, belátjuk a Fertő tó déli medencéjét. A bicikliúttól 300 lépcsős ösvényen jutunk fel a 186 méter magas domb tetején álló kilátóhoz, ahonnan a legenda szerint Széchényi és híres vendége, József nádor is gyönyörködött a tájban.

Csárda-csatorna

A Balf és Fertőrákos között elhelyezkedő kis kikötőből egy összefüggő, sűrű nádasba vágott közlekedő csatornán evezünk be kenuinkkal a Fertő szinte zavartalan világába. A Csárda-csatorna és a nádasban rejtőző belső tó, a Kláder-tó közötti rész valóságos madárparadicsom. Számtalan nádi énekesmadár vagy a nemzeti park címerállata, a nagy kócsag figyelhető meg itt, de láthatunk vörösgémet, szárcsát, és különféle récéket is.

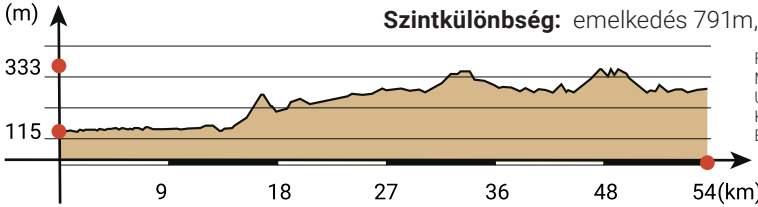

Szintkülönbség: emelkedés 791m, ereszkedés 656m

Főút:	9,2 km
Mellékút:	9,2 km
Utca:	11,9 km
Kerékpárút:	6,5 km
Egyéb:	8 km

A Fertő nádasán át a Vasfüggöny mentén
Információs pontok

3. SZAKASZ

Hegykő - Mariska Néni Háza Turisztikai Információs Pont
Nyárfa sor 5.
+36 99 261 050
mariskanenihaza@gmail.com
www.facebook.com/mariskanenihazahegyko

Sopron - Tourinform
Szent György u. 2.
+36 99 951 975
sopron@tourinform.hu
www.visitsopron.hu

4. SZAKASZ

Hegyi szakasz a Várvidéken át
• 80 km
• 8 - 10 óra

Hegyi szakasz a Várvidéken át

A Fertő-táj sík vidéke után jöjjön a PaNaTOUR komoly emelkedőkekkel tarkított, legnagyobb szintkülönbségű szakasza. Nem rendszeresen kerékpározóknak kizárólag elektromos kerékpárral ajánlott. A nap során több burgenlandi natúrparkot is felkeresünk, a hágókról - magaslatokról gyönyörű panoráma tárul elénk mind keletre a Kisalföldre, mind nyugatra az Alpok kétezreseire. Burgenland magyarul Várvidéket jelent; ezen a napon több a magyar királyság határvidékére épült várat keresünk fel Fraknón, Lékán vagy Kőszegen.

Utunkat folytatva a Rosalia-Kogelberg Natúrpakban elsőként a Rozália-hegység déli oldalán magasodó Fraknó várát (505 m) vesszük célba. Megküzdve a **Forchtenstein** (Fraknó) településről induló szerpentinnel az Esterházy hercegség várában Európa egyik legnagyobb fegyvergyűjteményének és kincseskamrájának titkos ajtajai nyílnak meg előttünk. Nyeregbe szállva folytatjuk a felfelé vezető utat egészen a Rozália-hegység csúcsáig (746 m), ahol egy gyönyörű kápolna melletti vadvirágos réten végre kinyújthatjuk megfáradt tagjainkat, miközben a Bécstől a Fertő tóig húzódó festői tájat szemléljük.

A csúcsról jöhet végre egy kis gurulás, erdei utakon és bükkösökön át érünk a Lánzséri-hegyek Natúrparkba, ahol Közép-Európa egyetlen újjáépített kelta faluja található **Scwarzenbach** településen. Sok évtizedes kutatás és rekonstrukciós munkák nyomán jelenleg is folyik az építés, 20 házalapot tártak fel, 9 házat rekonstruáltak. 1998 óta minden nyári napfordulón 3 napos ünnepség keretében elevenítik fel a kelta hagyományokat a múzeumfaluban.

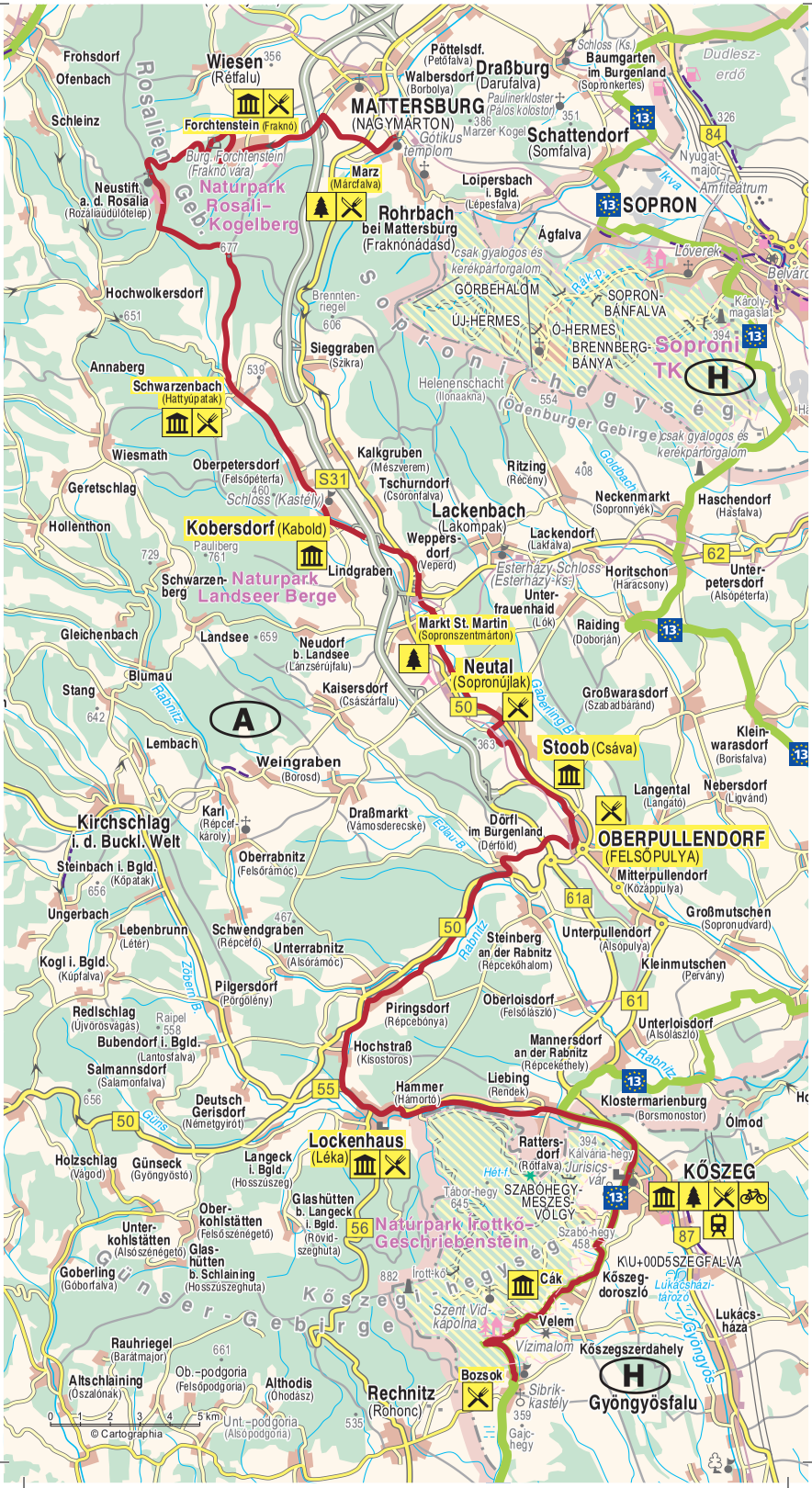
Frohsdorf
Ofenbach
Schleinz
Wiesen (Rétfalu)
Forchtenstein (Fraknó)
Burg Forchtenstein (Fraknó vára)
Naturpark Rosalien-Kogelberg
Rosalien Geb.
Neustift a. d. Rosalia (Rozaliaüdülőtelep)
Hochwolkersdorf
Annaberg
Schwarzenbach (Hattyúpatak)
Wiesmath
Geretschlag
Hollenthon
Schwarzenberg
Kobersdorf (Kabold)
Naturpark Landseer Berge
Lindgraben
Oberpetersdorf (Felsőpéterfa)
Schloss (Kastély)
S31
Gleichenbach
Landsee
Neudorf b. Landsee (Lánzsérújfalu)
Blumau
Stang
Rabnitz
A
Lembach
Weingraben (Bősród)
Kaisersdorf (Császárfalu)
Kirchschlag i. d. Buckl. Welt
Karl (Répcefarkaly)
Oberrabnitz (Felsőrámóc)
Steinbach i. Bgld. (Kőpatak)
Ungerbach
Lebenbrunn (Léter)
Schwendgraben (Répcefő)
Unterrabnitz (Alsórámóc)
Kogl i. Bgld. (Kőpfalva)
Zöbern B.
Pilgersdorf (Pörgölény)
Redlschlag (Újvörösvágás)
Raipel
Bubendorf i. Bgld. (Lantosfalva)
Salmannsdorf (Salamonfalva)
Deutsch Gerisdorf (Németgyirót)
Günns
50
Holzschlag (Vágod)
Günseck (Gyöngyösfő)
Langeck i. Bgld. (Hosszúszeg)
Ober-kohlstätten (Felsőszénégető)
Unter-kohlstätten (Alsószénégető)
Glashütten b. Langeck i. Bgld. (Rövid-szeghuta)
Glas-hütten b. Schlaining (Hosszúszeghuta)
Goberling (Góborfalva)
Günser-Gebirge
Rauhriegel (Barátmajor)
Altschlaining (Oszalónak)
Ob.-podgoria (Felsőpodgoria)
Althodis (Ohodász)
Unt.-podgoria (Alsópodgoria)
0 1 2 3 4 5 km
© Cartographia
Marz (Márcfalva)
Rohrbach bei Mattersburg (Fraknónádasd)
Pöttelsdf. (Petőfalva)
Walbersdorf (Borbolya)
MATTERSBURG (NAGYMARTON)
Götikus templom
Draßburg (Darufalva)
Paulinerkloster (Pálos kolostor)
Marzer Kogel
Schloss (Ks.)
Baumgarten im Burgenland (Sopronkertes)
Schattendorf (Somfalva)
Loipersbach i. Bgld. (Lépesfalva)
Ágfalva
csak gyalogos és kerékpárforgalom
GÖRBEHALOM
ÚJ-HERMES
Brennten-riegel
Sieggraben (Szikra)
Helenenschacht (Ilonaakna)
Sopronhegység
Ödenburger Gebirge
Kalkgruben (Mészverem)
Tschurndorf (Csörönfalva)
Lackenbach (Lakompak)
Weppers-dorf (Veperd)
Ritzing (Réczény)
Goldbach
Esterházy-Schloss (Esterházy-ks.)
Unter-frauenhaid (Lok)
Markt St. Martin (Sopronszentmárton)
Neutal (Sopronújlak)
Gabarinz B.
Kaisersdorf (Császárfalu)
Großwarasdorf (Szabadbáránd)
Stoob (Csáva)
Draßmarkt (Vámosderecske)
Dörfl im Burgenland (Dérfőld)
Edlau B.
OBERPULLENDORF (FELSŐPULYA)
Mitterpullendorf (Közappulya)
61a
Unterpullendorf (Alsópulya)
Steinberg an der Rabnitz (Répcekőhalom)
Oberloisdorf (Felsőlászló)
Piringsdorf (Répcebónya)
Hochstraß (Kisostoros)
Mannersdorf an der Rabnitz (Répcekéthely)
Liebing (Rendek)
Hammer (Hámorló)
55
Lockenhaus (Léka)
Ratters-dorf (Rőfalva)
Kálvária-hegy
Jurisics-vár
Hét-f.
Tábor-hegy
SZABÓHEGY-MESZES-VÖLGY
Szabó-hegy
Naturpark Irottkő-Geschriebenstein
Irott-kő
Cák
Szent Vid-kápolna
Velem
Vizimalom
Bozsok
Sibrik-kastély
Gajc-hegy
Rechnitz (Rohonc)
Köszegi-hegység
Köszegi-Gebirge
Gyöngyös
Köszegszerdahely
Gyöngyösfalu
Lukács-ház
Lukácshází-tároz.
Köszeg-doroszló
KŐSZEG
K\U+00D5SZEGFALVA
87
Klostermarienburg (Borsmonostor)
Ólmod
Mitterpullendorf
Großmutschen (Sopronudvard)
Kleinmutschen (Pervány)
Unterloisdorf (Alsólászló)
Langental (Langató)
Nebersdorf (Ligvánd)
Klein-warasdorf (Borisfalva)
Haschendorf (Hásfalva)
Neckenmarkt (Sopronnyék)
Horitschon (Háracsony)
Unter-petersdorf (Alsópéterfa)
62
Raiding (Doborján)
Lackendorf (Lakfalva)
Sopronbánfalva
Ó-Hermes
Brennberg-bánya
Sopron TK
H
SOPRON
Löverek
Belvár
Károly-magaslat
Amfiteatrum
Nyugat-major
Ikva
Rák-p.
Dudlesz-erdő
84
13

A Lánzséri-hegyekből a Stoober Bach (Csávai-patak) völgyében ereszkedünk alá. Érintjük **Kobersdorfban** (Kabold) a kastélyt, továbbá átkerekezünk **Oberpullendorf** (Felsőpulya), Közép-Burgenland székhelyének belvárosán. A hegyi szakaszt a Güns (Gyöngyös) patak völgyében zárjuk. **Lockenhaus** (Léka) vára nem csak épített örökségünk, de fontos denevér élő- és bemutató hely is. A romantikus folyóvölgyben futó kerékpárúton elhagyjuk Ausztriát és pillanatok alatt **Kőszegen** találjuk magunkat. A Fő téren kitűnő éttermek, kávézók és fagyizók találhatók, a Kőszegi-hegység élővilágával pedig az Őrségi Nemzeti Park Bechtold István Természetvédelmi Látogatóközpontjában ismerkedhetünk. Jurisics kapitány városából az Írottkő Natúrpark kerékpárúton irány Bozsok, ahol a Malomportán forró vendégszeretettel várnak szállásadóink.

Hegyi szakasz
a Várvidéken át
Látnivalók

4. SZAKASZ

Burg Lockenhaus - Léka vára

A Kőszegi-hegység északi lábánál a Gyöngyös-patak által körül ölelt sziklán, lenyűgöző szépségű tó mellett magasodik. Egy középkori lovagvilágba csöppenünk, amint zegzugos lépcsőin járunk, bekukkantunk lovagtermébe vagy kormos konyhájába. A várnak titokzatos lakói is vannak: Európa legnagyobb csonkafülű denevér kolóniájának ad otthont. Az éjszaka aktív teremtmények világáról a denevérkiállításon tudhatunk meg többet.

Kőszeg, Bechtold István Természetvédelmi Látogatóközpont

A kőszegi látogatóközpont építészeti szempontból is látványos épületében az Őrségi Nemzeti Park Igazgatósága hozott létre egy több mint 500 négyzetméteres bemutató teret. A 2010-ben az "Év ökoturisztikai létesítménye" címet elnyert impozáns látogatóközpont kiállításán a Kárpát-medence és az Alpok találkozásánál kialakult különleges élővilággal, a Kőszegi-hegység növény- és állatvilágával ismerkedhetünk.

Kőszeg, Chernel-kert

A látogatóközpont mellett nyílik a Chernel-kert, ezen a 2,5 hektáros területen csupa botanikai különlegesség él. A kertet Chernelházi Chernel István, kőszegi születésű, Európa-hírű természettudós alakította ki. A kertben madárvédelmi mentőközpont üzemel.

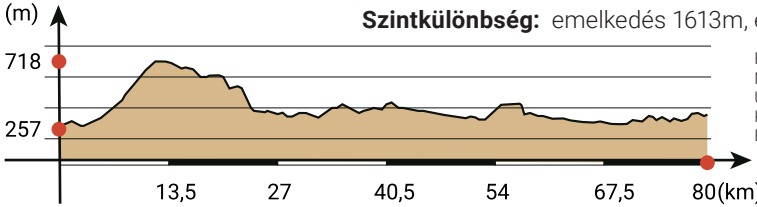

Szintkülönbség: emelkedés 1613m, ereszkedés 1527m

Főút:	39,2 km
Mellékút:	6,4 km
Utca:	9,6 km
Kerékpárút:	1,6 km
Egyéb:	23,2 km

Hegyi szakasz
a Várvidéken át
Információs pontok

4. SZAKASZ

Forchtenstein - Burg (Esterházy)

Melinda Esterházy Platz 1
+43 2626 812 12
burg-forchtenstein@esterhazy.at
www.esterhazy.at/burg-forchtenstein

Schwarzenbach - Keltendorf

Keltenwall 1
+43 664 467 266 7
office@keltendorf-schwarzenbach.at
www.keltendorf-schwarzenbach.at

Markt St. Matin - Naturparkbüro

Naturpark Landseer Berge
Kirchenplatz 6
+43 2618 52 118
info@landseer-berge.at
www.landseer-berge.at

5. SZAKASZ

A Kőszegi-hegységből a Rába-völgyéig
• 70 km
• 8 - 10 óra

A Kőszegi-hegységből a Rába-völgyéig

A napot a határon átnyúló Írottkő -Geschriebenstein Natúrparkban kezdjük, majd a Vas-hegyre felkapaszkodva a Pinka völgyére tekintünk rá a Weinblick kilátóból. Az EuroVelo13 ma is útitársunk lesz, és több Vasfüggöny bemutatóhelyet érintünk Bildeinben és Nemesmedvesen. A Weinidylle Natúrparkban kedves pincesorok kísérik utunkat, ahol a régió borkülönlegességét, a direkttermő szőlőfajtákból készült Uhudlert kínálják a kerékpárosoknak.

Rechnitzen (Rohonc) a Faludi-völgyben az erdő szélén, a kivételes szépségű tó mellett magasodik egy torony. A Madártoronyra akadálymentesen - kívülről az erdő lombkoronájától szegélyezve - a palástón végigfutó „erdei ösvényen” sétálhatunk fel. A torony nem pusztán lombkorona tanösvény, hanem mentett és felépülőben lévő madarak otthona is. A Madártorony melletti patakparton Kneipp ösvény és lábszárközépig érő agyagos dagonya vár, a tisztító, hűs patak felfrissülést ígér.

A Kőszegi-hegységet délre, **Bucsu** felé az egykori postaúton hagyjuk el. Az út mellett rekonstruált római vízvezetéket-, néhány kilométerrel odébb a Trianon utáni időkből határőr és finánccbódét találunk. A dél-burgenlandi kerékpáros körtúra (Paradiesroute) nyomvonalán felkapaszkodunk a Vas-hegyre (Eisenberg), ami egykoron virágzó térségi kelta kultúra központja volt, ma pedig híres borok terroir-ja. Leküzdve a kemény emelkedőt egy üvegből épített kilátó teraszáról tárul elénk Dél-Burgenland borvidéke, a Naturpark in der Weinidylle panorámája.

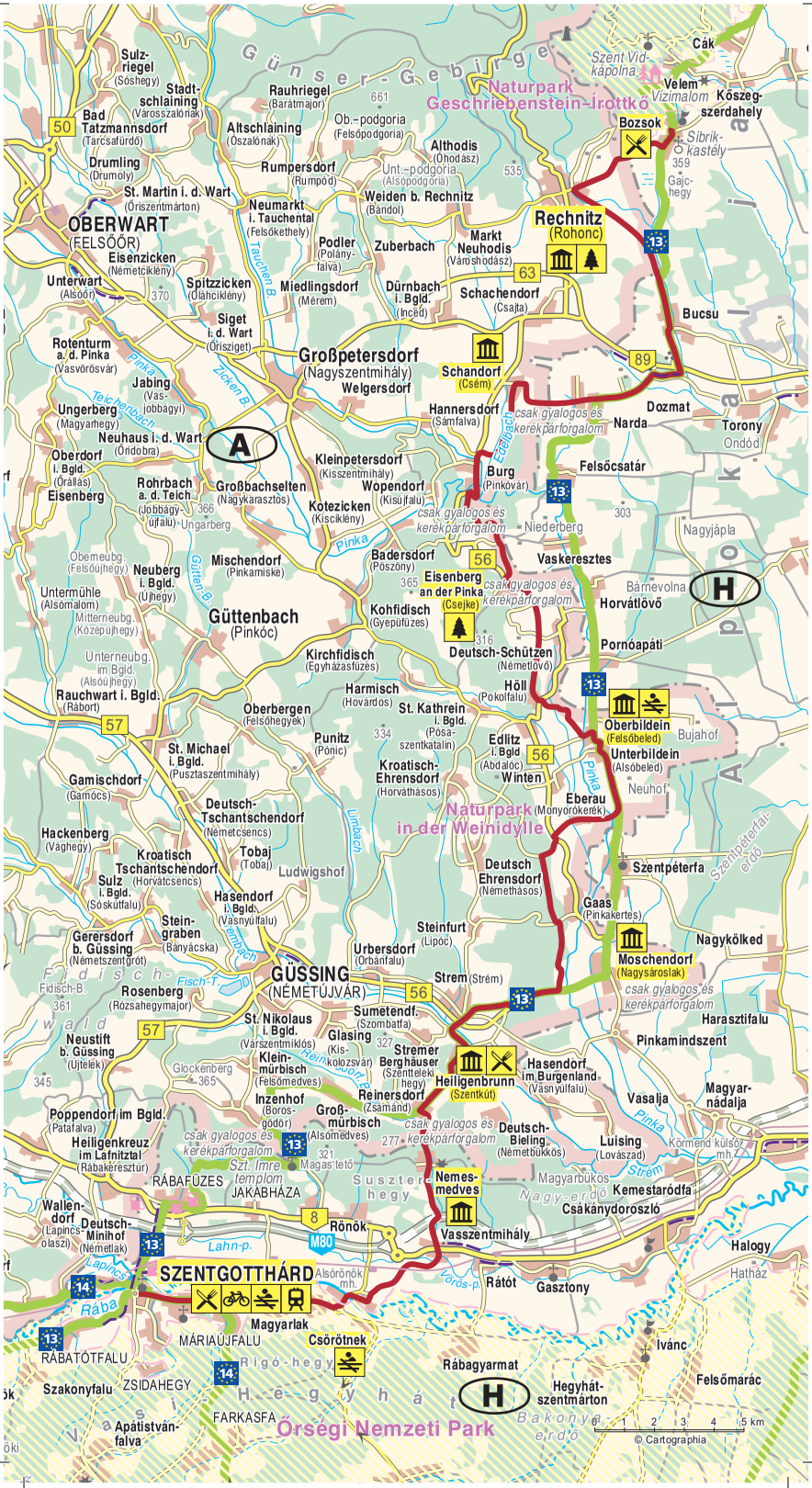
Günser-Gebirge
Naturpark Geschriebenstein-Irottkő
Szent Vid kápolna
Cák
Velem
Vízimalom
Kőszegszerdahely
Bozsok
Sibrik-kastély
Gájc-hegy
Rechnitz (Rohonc)
Bucsu
Dozmat
Narda
Torony
Ondód
Felsőcsatár
Burg (Pinkóvár)
Schandorf (Csém)
Hannersdorf (Sámfalva)
Großpetersdorf (Nagyszentmihály)
Welgersdorf
Schachendorf (Csajta)
Markt Neuhodis (Városhodász)
Dürnbach i. Bgld. (Incéd)
Miedlingsdorf (Mérem)
Podler (Polányfalva)
Zuberbach
Weiden b. Rechnitz (Bándol)
Althodis (Ohodász)
Unt.-podgoria (Alsópodgoria)
Ob.-podgoria (Felsőpodgoria)
Rauhriegel (Barátmajor)
Rumpersdorf (Rumpód)
Altschlaining (Öszalónak)
Neumarkt i. Tauchental (Felsőkethely)
Stadtschlaining (Városszalónak)
Sulzriegel (Sóshegy)
Bad Tatzmannsdorf (Tarcsafürdő)
Drumling (Drumoly)
St. Martin i. d. Wart (Őriszentmárton)
OBERWART (FELSŐÖR)
Eisenzicken (Németciklény)
Unterwart (Alsóőr)
Spitzzicken (Olaniciklény)
Siget i. d. Wart (Őrisziget)
Rotenturm a. d. Pinka (Vasvörösvár)
Jabing (Vasjobbágyi)
Ungerberg (Magyarhegy)
Neuhaus i. d. Wart (Őridobra)
Oberdorf i. Bgld. (Orálás)
Eisenberg
Rohrbach a. d. Teich (Jobbágyújfalu)
Großbachselten (Nagykarasztos)
Kotezicken (Kiscikény)
Kleinpetersdorf (Kisszentmihály)
Wopendorf (Kisújfalu)
Ungarberg
Obermeubg. (Felsőújhegy)
Neuberg i. Bgld. (Újhegy)
Mischendorf (Pinkamiske)
Untermühle (Alsómalom)
Mitterneubg. (Középújhegy)
Unterneubg. im Bgld. (Alsóújhegy)
Rauchwart i. Bgld. (Rábort)
Güttenbach (Pinkóc)
Badersdorf (Pöszöny)
Eisenberg an der Pinka (Csejke)
Kohfidisch (Gyepűfüzes)
Kirchfidisch (Egyházasfüzes)
Deutsch-Schützen (Németlövő)
Höll (Pokolfalu)
Vaskeresztes
Niederberg
Bárnevolna
Horvátlövő
Pornóapáti
Nagyjápla
Oberbildein (Felsőbeled)
Unterbildein (Alsóbeled)
Bujahof
Neuhof
Eberau (Monyorókerék)
Naturpark in der Weinidylle
Szentpéterfa
Szentpéterfai erdő
Gaas (Pinkakertes)
Moschendorf (Nagysároslak)
csak gyalogos és kerékpárforgalom
Nagykölked
Harasztifalu
Pinkamindszent
Hasendorf im Burgenland (Vásnyulfalu)
Vasalja
Magyarnádalja
Luising (Lovászad)
Körmend külső mh.
Kemestaródfa
Csákánydoroszló
Halogy
Hatház
Harmisch (Hovárdos)
St. Kathrein i. Bgld. (Pósaszentkatalin)
Oberbergen (Felsőhegyek)
Punitz (Pónic)
Edlitz i. Bgld (Abdalóc)
Winten
Kroatisch-Ehrensdorf (Horváthásos)
St. Michael i. Bgld. (Pusztaszentmihály)
Gamischdorf (Gamócs)
Deutsch-Tschantschendorf (Németcsencs)
Hackenberg (Vághegy)
Kroatisch Tschantschendorf (Horvátcsencs)
Tobaj (Tobaj)
Ludwigshof
Sulz i. Bgld. (Sóskútfalu)
Hasendorf i. Bgld. (Vásnyúlfalu)
Steingraben (Bányácska)
Gerersdorf b. Güssing (Németszentgrót)
Rosenberg (Rózsahegymajor)
Fidisch-wald
Fidisch-B.
Fisch-T.
GÜSSING (NÉMETÚJVÁR)
Urbersdorf (Orbánfalu)
Steinfurt (Lipóc)
Strem (Strém)
Sumetendf. (Szombatfa)
St. Nikolaus i. Bgld. (Várszentmiklós)
Glasing (Kiskolozsvár)
Neustift b. Güssing (Újtelek)
Klein-mürbisch (Felsőmedves)
Glockenberg
Stremer Berghäuser (Szentteleki-hegy)
Heiligenbrunn (Szentkút)
Reinersdorf (Zsámánd)
Inzenhof (Boros-gödör)
Groß-mürbisch (Alsómedves)
Poppendorf im Bgld. (Patafalva)
Heiligenkreuz im Lafnitztal (Rábakeresztúr)
RÁBAFÜZES
Szt. Imre templom
JAKABHÁZA
Magas tető
Suszter-hegy
Nemesmedves
Vasszentmihály
Magyarbükös
Deutsch-Bieling (Németbükkös)
Nagy-erdő
Wallendorf (Lapincs-olaszi)
Deutsch-Minihof (Németlak)
Rönök
SZENTGOTTHÁRD
Alsóörönök mh.
Lahn-p.
Lapincs
Rába
Magyarlak
MÁRIAÚJFALU
Csörötnek
Rátót
Gasztony
Vörös-p.
Iván
RÁBATÓTFALU
Szakonyfalu
ZSIDAHEGY
Rigó-hegy
Rábagyarmat
Felsőmarác
Hegyhát-szentmárton
Vas-hegyhát
FARKASFA
Apátistvánfalva
Bakonyi erdő
Örségi Nemzeti Park
Pinka
Tauchen B.
Zicken B.
Gitten B.
Lindbach
Szentgotthárdi erdő
0 1 2 3 4 5 km
© Cartographia

A Vas-hegyről óvatosan leereszkedve a Pinka-folyó völgyében **Bildeinnél** (Beled), a duzzasztó felett javasolt egy strandolással egybekötött kajakozás. A vízreszállás helyétől bejárhatjuk a Grenzerfahrungsweg-et (Határélmény utat), ami nem csak a hidegháború és a vasfüggöny korszakát, hanem a személyes korlátainkat is megmutatja. Utunk a folyó völgyében pincesorok mellett folytatódik, amelyek nem csak boros pincekként, hanem gyakran pince-szállásként is működnek (Kellerstöckl). **Heiligenbrunnban** (Szentkút) egymást érik a zsúpfedeles, gerendafalú romantikus borospincék, ahol megismerkedünk a térség kultikus borával az Uhudlerrel. Magyarországra Nemesmedvesnél térünk vissza, ahol az 1945-ben „felszabadító" szovjet hadsereg tankja fogad minket. A Rába folyót elérve Szentgotthárd felé nyugatra fordulunk.

A Kőszegi-hegységből a Rába-völgyéig
Látnivalók

5. SZAKASZ

Kelta halomsírok, Schandorf (Csém)

Nardáról a határon átérve - mielőtt még begurulnánk Csémbe - forduljunk balra, délre a Püspökerdő felé. Az erdő rejtekében található Közép-Európa egyik legnagyobb halomsír telepe (Hügelgräber). 285 darab 16 – 40 méter átmérőjű sírhalom található itt, ahova a Hallstatt korban a közösségi elöljárókat, az un. „vas bárókat" temették.

Vas-hegyi (Eisenberg) borkilátó (Weinblick)

Az üvegkorláttal kialakított kilátóból a Pannon síkvidék és a Pinka-völgye tárul elénk: szőlőskertek, szántók, erdők és mezők, elszórtan apró osztrák és magyar falvak. Aki a tájban az idillit keresi, annak ez a látvány tetszeni fog. Az élmény fokozható egy pohár vashegyi fehér vagy vörösborral.

Moschendorf (Nagysároslak) bormúzeum

A legenda szerint, a férfiak sűrűn kóstolgatták az itteni bort, majd amikor hazatértek feleségükhöz, azok felkiáltottak: úgy nézel ki, mint egy uhu! Innen jön a bor neve: Uhudler. A gyümölcsízű borkülönlegesség az 1880-as évekből származik, a nagy filoxéravész utáni időkből, ma védett termék, és csupán 8 burgelnadi településen készülhet. A bor és a kultúra kapcsolatát mutatja be a moschendorfi szabadtéri bormúzeum közvetlenül a kerékpárút mellett.

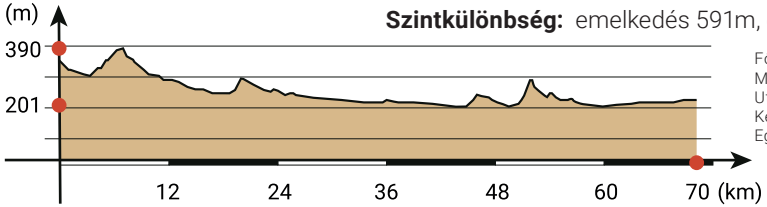

Szintkülönbség: emelkedés 591m, ereszkedés 715m

Főút:	49,7 km
Mellékút:	3,5 km
Utca:	8,4 km
Kerékpárút:	1,4 km
Egyéb:	7 km

A Kőszegi-hegységből
a Rába-völgyéig
Információs pontok

5. SZAKASZ

Kőszeg - Tourinform
Fő tér 2.
+36 94 563 120
koszeg@tourinform.hu
www.koszeg.hu

Rechnitz - Naturparkbüro
Bahnhofstraße 2a.
+43 3363 79 143
naturpark@rechnitz.at
www.naturpark-geschriebensten.at

Moschendorf - Weinmuseum
Moschendorf Nr. 122
+43 3324 6317
schlaffer.peter@gmail.com
www.weinmuseum.at

6. SZAKASZ

Őrségi kalandozás a Rábától a Zala forrásig
• 51 km
• 8 - 10 óra

Őrségi kalandozás a Rábától a Zala forrásig

A sok kerékpározás után végre újból egy hűsítő kenuzás. Ráadásul határon átnyúlóan evezünk a Rábán Neumarkttól (Farkasdifalva) Alsószölnökig. A szentgotthárdi ebédet követően elhagyjuk a Rába-völgyét, irány az Őrség végtelen erdősége és szeres településvilága. A kora délutáni melegben Máriaújfalun a festői szépségű Hársas tó szabadstrandja nyújt felfrissülési lehetőséget. A napot Pityerszeren zárjuk.

Neumraktnál (Farkasdifalva) a vízierőmű után rakjuk a sebes folyóra kenuinkat. Túravezetővel indulunk, hiszen ez a változékony és általában meredek partoldalú, gyors kanyarokkal, bedőlt fákkal, kisebb-nagyobb hordalékszigetekkel szabdalt folyó igazi kihívás lesz. Cserébe a vadregényes Rába természetes környezete kivételes élményt ígér, mivel a folyó ezen szakaszát alig szabályozták. A folyó nyugalmát és csendjét a vízen élvezve szinte észre sem vesszük, amikor átlépjük a határt. A vízitúra **Alsószölnök**ön a zsilipnél ér véget.

A vízikaland után **Szentgotthárdon** ebédelünk, majd az ország egyik legérintetlenebb tájegysége, az Őrségbe bekerekezünk. Itt megtapasztalhatjuk azt a vidéki nyugalmat és csendet, ami egyedülállóvá teszi ezt a természeti szépségekben gazdag tájegységet. Első megállónk **Máriaújfalut** elhagyva a duzzasztott vízű Hársas tó, ahol jó idő esetén érdemes lemosnunk az út porát. Innen már az Őrség gyönyörű tölgyeseiben kanyarog utunk, ahol a párás levegőben még nyáron sem száradnak ki a mohák és a páfrányok.

SZENTGOTTHÁRD
JENNERSDORF
(GYANAFALVA)
KŐRMEND
ZALALÖVŐ
ŐRISZENTPÉTER
Rábafüzes
Jakabháza
Rönök
Vasszentmihály
Magyarlak
Csörötnek
Mariaujfalu
Rábatótfalu
Rátót
Gasztony
Nemesmedves
Szusztershegy
Magyarnádalja
Vasalja
Deutschbieling
Luising
Kemestaródfa
Csákánydoroszló
Halogy
Dobogóhegy
Nádasd
Daraboshegy
Ivánc
Felsőmarác
Rábagyarmat
Hegyhátszentmárton
Hegyhátszentjakab
Szőce
Örimagyarósd
Viszák
Szaknyér
Felsőjánosfa
Ispánk
Kisrákos
Pankasz
Felsőszer
Alsószer
Belsőszer
Nagyrákos
Felsőkotormány
Alsókotormány
Dávidháza
Bajánsenye
Kercaszomor
Szatta
Felsőcsöde
Csöde
Alsócsöde
Felsőjánosfa mh.
Felsőjánosfa
Szücsmajor
Nagyhegy
Irsapuszta
Nagyferneká
Kisferneká
Keménfa
Parlagvár
Böde
Kurtamajor
Salomvár
Kávás
Salomhegy
Zalacséb
Budafa
Ujmajor
Zalaszentgyörgy
Zalaháshágy
Felsősötétmajor
Vadasa-tó
Vadasa-tó telep
Zalaháshágy-Szőce mh.
Rimány
Vaspör
Hagyáros-böröndi
Pusztacsatár
Velence
Hegyháthodász
Márkus
Ozmánbük
Sárfimizdó
Hegyhátsál
Halastó
Macfa-major
Kisdöbörhegy
Katafa
Nagymizdó
Szarvaskend
Döbörhegy
Döröske
Csörnöc-Herpenyő
Rába
Alsószölnök
Szakonyfalu
Zsidahegy
Farkasfa
Rigó-hegy
Hegyhát
Vas
Ő
Ő
r
s
Alsószölnöki tanyák
Felsőszölnöki-p.
Apátistvánfalva
Permise
Orfalu
Kétvölgy
Felsőszölnök
Rikaháza
János-hegy
Eisenberg a. d. R.
Windisch-Minihof
Obersdorf
Drosen
Doiber
Gritsch
St. Martin a. d. R.
Neumarkt an den Raab
Welten
Minihof Liebau
Tauka
Trdkova
Kuzma
Dolič
Gornji Slaveči
Grad
Dolnji Slaveči
Vidonci
Martinje
Markovci
Ženavlje
Lucova
Šulinci
Gornji Petrovci
Stanjevci
Cerove
Špilak
Peskovci
Šalovski-Breg
Krplivnik
Šalovci
Hodoš
Mala Šalovci
Budinci
Čepinci
Dolenci
Adrijanci
Szalafő
Pityerszer
Csörgőszer
Gyöngyösszeri-hegy
Szt. Imre templom
Magas-tető
Rábaszentmárton
Natúrpark
Raab-Őrség-Goričko
Őrségi Nemzeti Park
Őrség NP. Igazg.
Trianoni arboretum
Lugos-p.
Lahn-p.
Lapincs
Lamitz
Pinka
Strém
Nagy-erdő
Vörös-p.
Velika Krka
Raab
Raab
Lammbach
Szt. Imre templom
Csak gyalogos és kerékpárforgalom
Alsószölnök mh.
Szentgotthárd mh.
Rábatótfalu mh.
Szőce mh.
Felsőjánosfa mh.
Őriszentpéter mh.
Felsőcsöde mh.
Felsőcsöde
Szücsmajor
Nagyhegy
Irsapuszta
Nagyferneká
Kisferneká
Keménfa
Parlagvár
Böde
Kurtamajor
Salomvár
Kávás
Salomhegy
Zalacséb
Budafa
Ujmajor
Zalaszentgyörgy
Zalaháshágy
Felsősötétmajor
Vadasa-tó
Vadasa-tó telep
Zalaháshágy-Szőce mh.
Rimány
Vaspör
Hagyáros-böröndi
Pusztacsatár
Velence
Hegyháthodász
Márkus
Ozmánbük
Sárfimizdó
Hegyhátsál
Halastó
Macfa-major
Kisdöbörhegy
Katafa
Nagymizdó
Szarvaskend
Döbörhegy
Döröske
Csörnöc-Herpenyő
Rába
Halogy
Dobogóhegy
Hatház
Nádasd
Daraboshegy
Ivánc
Felsőmarác
Rábagyarmat
Hegyhátszentmárton
Hegyhátszentjakab
Szőce
Örimagyarósd
Viszák
Szaknyér
Felsőjánosfa
Ispánk
Kisrákos
Pankasz
Felsőszer
Alsószer
Belsőszer
Nagyrákos
Felsőkotormány
Alsókotormány
Dávidháza
Bajánsenye
Kercaszomor
Szatta
Felsőcsöde
Csöde
Alsócsöde
Felsőjánosfa mh.
Felsőjánosfa

Szalafő település Pityerszer szerén található egy őrségi látogatás „kötelező programja” az Őrségi Népi Műemlékegyüttes, az őrségi népi építészet és gazdálkodás eszenciája. Az Őrségi Nemzeti Park kiemelt feladatának tartja a természeti értékek megőrzésén túl az ilyen műemlékek felkarolását is, hiszen tudják, hogy az ezen épületek alkotói még teljesen együtt éltek a tájjal, és fenntarthatóan gazdálkodtak benne.

A fő épületben egy különleges hangulatú interaktív kiállítás várja főként a gyerekeket, ahol megelevenednek az őrségi hagyományok és népmesék is. A skanzen szomszédságában fekvő bemutató területen igazi különlegességre lelünk, a rezervátumban a középkorban erről a területről kipusztult, de mára visszahonosított európai bölények és vadlovak élnek.

Őrségi kalandozás
a Rábától a Zala forrásig
Látnivalók

6. SZAKASZ

Őrségi Népi Műemlékegyüttes

Szalafő-Pityerszer. Az egykori őrállók a dombok tetején, erdei irtásokon alakították ki a lakóházaikból és gazdasági épületeikből álló úgynevezett szereket. A többszázadnyi hagyományokat őrző szeres településszerkezet bemutatására jött létre a skanzen, ahol három helyben megőrzött porta épülete mutatja be az egykori lakóik kulturális örökségét. Az országban csak itt látható az úgynevezett kerített ház.

PaNaNet játszóház

Természetismereti és népi hagyományok élményközpontja, Szalafő-Pityerszer. A skanzen egy pajtaépületében alakították ki az interaktív játszóházat. Tematikájának középpontjában a természetismeret és népi hagyományok állnak, ahol játékos keretek között lehet megismerni a népi kismesterségek eszközeit, használatát, őseink mindennapi életvitelét. A csoportos vagy családi közös játék élményét egy társasjátéksarok és az eljátszható Gábor és Julinka népmese is segíti.

Natura 2000 Fogadó- és Látogatóközpont

Őriszentpéter - Városszer. A modern, de a táj építészeti jellegét megőrző épületben egy interaktív kiállítást tekinthetünk meg, amely az őrségi élőhelytípusok jellegzetességeit mutatja be. A látogatóközpontban tourinform irodát, kávézót és egy nivós ajándékboltot is találunk.

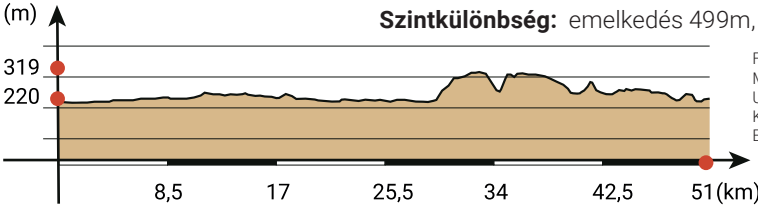

Szintkülönbség: emelkedés 499m, ereszkedés 485m

Főút:	37,8 km
Mellékút:	1,5 km
Utca:	7,1 km
Kerékpárút:	2,6 km
Egyéb:	2 km

Őrségi kalandozás
a Rábától a Zala forrásig
Információs pontok

6. SZAKASZ

Szentgotthárd - Tourinform
Füzesi út 3/a.
+36 30 791 5372
tourinform.szentgotthard@gmail.com
www.helloszentgotthard.hu

Szalafő – Pityerszer
Őrségi Népi Műemlékegyüttes
Őrségi Nemzeti Park Igazgatóság
+36 94 548 034
turisztika.orseg@onpi.hu
www.orseg.info

Őriszentpéter - Tourinform
Őrségi Nemzeti Park Igazgatóság
Városszer 57.
+36 94 548 034
tourinform.orseg@gmail.com
www.orseg.info

7. A SZAKASZ

Befutó Dél-Zalában

- **51 km**
- **6 - 8 óra**

Befutó Dél-Zalában

A befutó napjára ébredtünk. Ünneplőbe öltöztetjük a lelkünket és a kerékpárunkat. Hat napja elindultunk a Dunától és közel 400 km van már a lábunkban. Várjuk már a végét és a saját ágyban alvást, de tudjuk azt is, hogy pár nap múlva már hiányozni fog a tekerés, új tájak felfedezése és persze a kerékpáros cimborák. Mielőtt elbúcsúzunk a PaNaTOUR-tól, jöjjön a befutó az Őrségből a Kérka völgyén át a Muráig, a szlovén – horvát – magyar hármashatárig.

Őriszentpéteren elbúcsúzunk nemzeti parkos vendéglátóinktól, kerékpáros táskánk feltöltve kecskesajttal és tökmagolajjal Zala felé vesszük az irányt. Tölgyesek borította lankás dombokon át kerekezünk, később fokozatosan kisimul a táj és gabonatáblák között folytathatjuk utunkat a Kerka völgyében, a Göcsej és Hetés találkozásánál fekvő Lenti városa felé. **Csesztregen** érdemes betérni a szabadidőparkba, ahol egy tó és a Kakukkvirág tanösvény várja a látogatókat.

Lentiben a melegvizek szerelmesei mindenképpen keressék fel a Termálfürdőt és Szt. György Energiaparkot. Pihenjünk rá a befutóra döcögős, kattogó kisvasutazással. A nyitott vasúti kocsikból jól látszanak a göcseji dombok, miközben erdőkön és kisebb vízátfolyásokon vezető szakaszon **Csömödérig** pöfögünk. Továbbindulás előtt ne hagyjuk ki a „Büfé a gőzöshöz” helyi restit. Visszaszállva a kerékpárra a Kerka-völgyében folytatjuk utunkat.

Elsőként **Szécsiszigetre** érkezünk, ahol a Kerka árterén kialakított egykori kubikgödrökben vízibivalyok dagonyáznak a sárban. Az út túloldalán egy felújított háromkerekes vízimalom magasodik, melyben kiállítás

Őrségi NP
Trianoni arboretum
Lugos-p.
Kondorfa
Szalafő
Őrség NP. Igazg.
Ispánk
Felsőszer
Kisrákos
ŐRISZENTPÉTER
Pankasz
Alszegszer
Zala
Szaknyér
Viszák
Örimagyarósd
Szőce
Vadasa-tó
Vadasa-tó telep
Felsőjánosfa
Református fa harangláb
Felsőjánosfa mh.
Hegyhát-szentjakab
ZALALÖVŐ
Rimány
Felsősötét-major
Zalahásshágy
Pusztacsatár
Velence
Budafa
Zalacséb
Salomvár
Salom-hegy 271
Kurta-major
KISFERNEKÁG
Keménfa
285
Parlagvár
NAGYFERNEKÁG
Németfalu
Alsócsöde
Csöde
Szűcs-major
Felsőcsöde
Nagyhegy
IRSAPUSZTA
Nagyrákos
Belsőszer
Öriszentpéter mh.
elsőkotormány
Dávidháza
Bajánsenye
Szatta
Kerkaskápolna
Ramocsa
Magyarföld
Kerkafalva
Szentgyörgyvölgyi TK
Nagymétnekpuszta
Felső-szenterzsébet
Kógyár
Alsószenterzsébet
Szentgyörgyvölgy
Márokföld
Csesztreg
Református fa harangláb
Nemesnép
Kobilje (Kebeleszentmárton)
Lendvajakabfa
Kebele
Baglad
Resznek
Bödeháza
Zalaszombatfa
Belsősárd
Genterovci (Göntérháza)
Szijártóháza
Gáborjánháza
Radmožanci (Rádamos)
442
Mostje (Lendvahídvég)
Ledava (Lendva)
Dolga vas (Lendvahosszúfalu)
SLO
Lendava (Lendva)
Kapca
G. Lakoš (Alsólakos)
Gaberje
D. Lakoš (Felsőlakos)
Tri Mlini
Čentiba
443
109
Hlapičina
Petišovci (Petesháza)
Mursko Središče (Muraszerdahely)
Selnica (Szelencehegy)
209
Štrukovec (Muraréthát)
Žiškovec (Zsidény)
HR
Peklenica (Bányavár)
Križovec
Vratišinec (Muraslikós)
Miklavec (Mikófalva)
Ferketinec
G. Kraljevec
Podturen (Bottornya)
Kristanovec
Novakovec (Muraújfalu)
Mura
0 1 2 3 4 5 km
© Cartographia
Csöme
Cup
Győrfa
Zalabaksa
Szentandrás-puszta
Kerkakutas
Kálócfa
Kozmadombja
Méhespuszta
Gömbös-tanya
Ragosház
Jáhom-puszta
Pusztaapáti
Parasza
Kustánszeg
Ragán-puszta
Becsvölgye
Barabás szeg
Szilvágyi-tető 262
Szilvágy
Salomfa
Szilvágyi Nagy-hegy
Barlahida
Olga-major
Pórszombat
237
Kerkaújfalu
Kerkabarabás
H
Nova
Alsóhegy
218
BÁRSZENT-MIHÁLYFA
75
Nyíresi-erdő
Mikekarácsonyfa
Mikefa
Hernyék
Zebecke
Cserta-lakos
Zalaújlaki-erdő
Zajda
BÁRHELY
LENTIKÁPOLNA
86
Lentikápolnai-major
LENTI
Kerka
MUMOR
LENTI-SZOMBATHELY
Kissziget
Ortaháza
Csömödér
Iklódbördőce
Rédics
MÁHOMFA
Cserta
Vörösparták
Páka
Dömeföld
Kányavár
Gosztola
Kerka-teskánd
Teskánd
Petrócz-puszta
Csokma 317
Kerkatófa
Lendva-kecskés
Dedes-kecskés
Lendva-dedes
Nagy-Tenke 332
Lenti-hegy
Szécsisziget
Vízimalom
Vétyempuszta
Vétyemi ősbükkös
Kútfej
Lovászi
Dolina
Pince
Tornyiszentmiklós
Tormafölde
Basai-erdő
Maróc
Lispe-szentadorján
Kiscsehi
Dobri
Csörnyeföld
Kerkaszentkirály
Margit-major
M70
Felsőszemenye
Muraszemenye
Szentmargit-falva
Körtvélyesi erdő
Aligvár
Alsószemenye
Murarátka
Mura TK

mutatja be a Kerka-menti vízimalmok történetét. A Kerka folyó partján régen huszonnyolc vízimalom állt, mára ezekből csak egy maradt meg, országos szinten is jelentős érték, műemléki védelem alatt áll. **Tormaföldén** kitérőt teszünk a település Centrale „olajos üdülőnegyedén” át a Vétyemi ősbükköshöz, ahol a legérintetlenebb ős természet élménye vár ránk.

Dobri település érintésével és 434 km hétnapi kerékpározást és négy evezést követően megérkezünk a PaNaTOUR utolsó állomására **Kerkaszentkirályra** a Természetházához. A Kerka árterében található tájközponttól indulnak az evezős túrák kenuval vagy raft hajókkal a Kerkán át, a Lendva érintésével a Murára.

Befutó
Dél-Zalában
Látnivalók

7. SZAKASZ

Csömödéri Állami Erdei Vasút

A vasút 1918-ban kezdte meg működését, akkor még lóvasútként, hogy összekösse a környék településeit és segítse a fakitermelést. Hamarosan gőzmozdonyok vették át a lovak szerepét és tovább épült a vonal. Ma a Lenti – Csömödér – Kistolmács útvonalon 32 km hosszan halad a kirándulókkal, bakancsos turistákkal teli kisvonat. A vasút áthalad a Göcsej bükkösein és a Kerka-völgy ligeterdein. Útközben megmutatja magát a vadállomány is, vaddisznó, őz, réti sas, szarvasok figyelhetők meg a sínek melletti erdőben.

Vétyemi ősbükkös, Tormaföld

Ebben a szigorú védelem alatt álló erdőrezervátumban tiszteletet parancsoló, ezüstös törzsű bükkfaóriások állnak. A faállomány kora meghaladja a 190 évet. Ez egy „magára hagyott erdő”, ahol több mint negyven éve semmilyen erdőgazdálkodási tevékenység nem zajlik, így mindazt, amit itt látunk, a természet formálta.

Hódvár vízitúra kikötő, Muraszemenye

A Balaton-felvidéki Nemzeti Park által üzemeltetett vízitúra fogadóbázis csónakok és kenuk számára biztosít kikötési lehetőséget, a vízitúrázók számára pedig kulturált pihenőhelyet, padokkal, asztalokkal, a csónaktároló épületben pedig mellékhelyiségekkel.

98 55 8235 410-8
98 55 8235 410-8

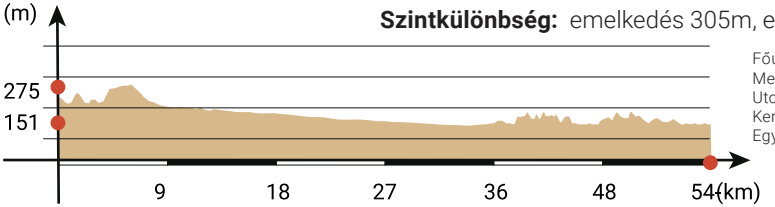

Szintkülönbség: emelkedés 305m, ereszkedés 378m

Főút:	47,4 km
Mellékút:	- km
Utca:	4,1 km
Kerékpárút:	2,5 km
Egyéb:	- km

Befutó
Dél-Zalában
Információs pontok

7. SZAKASZ

Lenti - Tourinform
Templom tér 5.
+36 20 331 08 88
lenti@tourinform.hu
www.lenti.hu

Csömödér - Vasútüzem
Vasút út 2.
+36 92 579 033
erdeivasut@zalaerdo.hu
www.zalaerdő.hu

Szécsisziget - Kerka Vízimalom Múzeum
Rákóczi Ferenc u. 1.
+36 20 485 9008
info@kerkavizimalom.hu
www.kerkavizimalom.hu

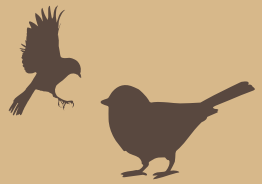

PaNaTOUR

Határtalan természeti élmény a Dunától a Muráig

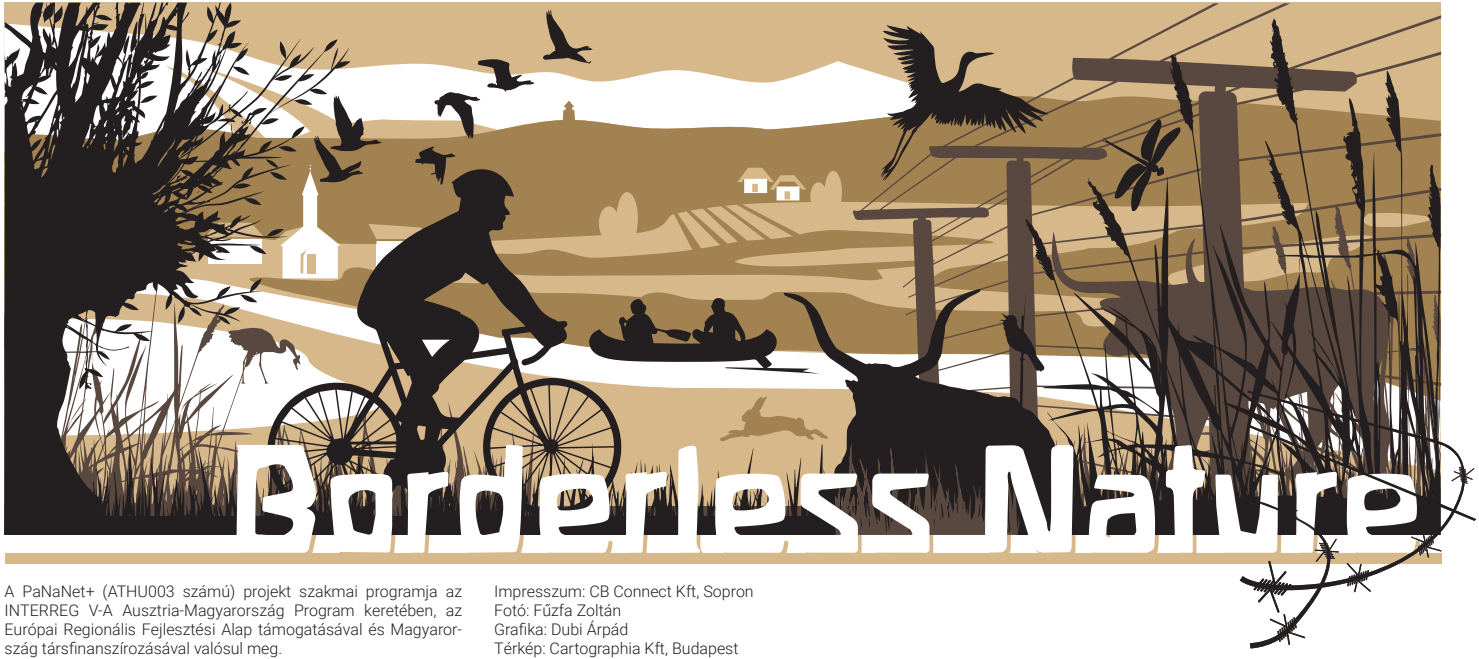

A PaNaNet+ (ATHU003 számú) projekt szakmai programja az INTERREG V-A Ausztria-Magyarország Program keretében, az Európai Regionális Fejlesztési Alap támogatásával és Magyarország társfinanszírozásával valósul meg.

Impresszum: CB Connect Kft, Sopron
Fotó: Fűzfa Zoltán
Grafika: Dubi Árpád
Térkép: Cartographia Kft, Budapest
Nyomda: Illés Nyomda – A.D. 2001 Nyomdaipari Kft.Győr